



Saúde laboral

Boletín

Nº 01

Nº 01 | MAIO 2012

| CIG | GABINETE TÉCNICO CONFEDERAL DE SAÚDE LABORAL

www.cigsaudelaboral.org

SUMARIO

ENTREVISTAS

ACOSO LABORAL

Entrevista a Xosé Ferreiro Fernández
Secretario Comarcal da CIG de Lugo-A Mariña
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN TÉCNICA TOXICOLOXÍA LABORAL, VALORES LÍMITE E SUBSTITUCIÓN

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

SABÍAS QUE...? XOGAN COA NOSA SAÚDE?

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral



ANÁLISE XURÍDICO-NORMATIVA GREMIALISMO OU DEREITO AO TRABALLO? O CASO DA TARXETA PROFESIONAL DA CONSTRUCCIÓN

Héctor López de Castro Ruiz
Asesoría Xurídica Nacional da CIG
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

OPINIÓN

A NECESIDADE DA PERSPECTIVA DE XÉNERO NA SAÚDE LABORAL

A saúde laboral na negociación colectiva

Antolín Alcántara Álvarez

Secretario Confederal de Negociación Colectiva e Saúde Laboral
Confederación Intersindical Galega (C.I.G.)

Na actual situación, na que a presente, inustificada e salvaxe reforma laboral elimina dereitos laborais e sociais fundamentais, estase a incrementar e xeneralizar de xeito exponencial un deterioro amplo e masivo das condicións sostanciais de traballo, multiplicándose os riscos laborais e sociais aos que os/as traballadores/as vense sometidos, con crecentes e perigosas consecuencias para a súa seguridade e a súa saúde laboral.

A infradeclaración de accidentes e incidentes laborais como parte dunha práctica empresarial ilegal, noxenta e denunciante; o risco real de ser despedido/a como consecuencia de coller unha baixa por enfermidade; a nulidade das políticas de control da Inspección de Traballo ante o reiterado incumprimento normativo en materia preventiva das empresas; o incremento abraiante de casos de estrés e de situacións de acoso laboral propiciados e potenciados polo marco xerado coa aplicación da reforma, ou a práctica preventiva das Mutuas deixando indefensos aos traballadores/as fronte as empresas, ante situacións de accidentes ou enfermidades laborais sistemáticamente non recoñecidas, configuran un escenario agresivo, inxusto e inadmisibile en materia de seguridade e saúde laboral para o conxunto da clase traballadora.

Nomeadamente na Galiza no ano 2011 o índice de accidentes graves e mortais, 58,46 e 6,15 respectivamente, é moi superior ao índice da media do estado español 30,41 e 3,75; incrementándose tamén significativamente o número de enfermidades profesionais sen baixa fronte á baixada das enfermidades profesionais con baixa, o que amosa que cada vez máis temos que traballar enfermos e ou accidentados para non perder o emprego. Asemade dende a CIG detectamos que no noso País -e así llo fixemos saber á Inspección de Traballo- xeneralízase cada vez máis entre certos sectores empresariais en connivencia coas mutuas, unha estratexia de infradeclaración de accidentes laborais co gallo de evitar os custes asociados aos mesmos, así como custes futuros consecuencia da orixe profesional das súas lesións e enfermidades.

A negociación colectiva constitúe sen dúbida unha importante ferramenta da que dispoñemos para determinar e definir as nosas relacións laborais, debido en gran medida á negociación entre as partes (patronal e traballadores/as) no que atinxe ás condicións das relacións de traballo. Neste senso, a prevención de riscos laborais é unha cuestión de saúde laboral de especial importancia, susceptible de ser abordada a través da negociación contractual como medio para mellorar as condicións de traballo.

O Gabinete Técnico Confederal de Negociación Colectiva e Saúde Laboral coa colaboración do Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral, ten elaborado un documento básico de orientacións e recomendacións en materia de negociación colectiva para a prevención de riscos e a saúde laboral que poderedes consultar ou baixar, no seguinte enlace da nosa plataforma web www.cigsaudelaboral.org/delegados/negociacioncolectiva.



www.cigsaudelaboral.org

Plataforma web para a información e consulta
en materia de Prevención de Riscos e Saúde Laboral



A necesidade da perspectiva de xénero na saúde laboral

A problemática da saúde das mulleres no ámbito laboral continúa abordándose de xeito illado, sen que se tomen en conta as diferenzas e necesidades de mulleres e homes no espazo laboral. O enfoque dominante na saúde segue a ser androcéntrico, e mantén invisíbeis moitos dos riscos para a saúde das mulleres, razón pola cal, se ignoran e non se teñen en conta na prevención.

Na prevención de riscos das mulleres hai que abordar de xeito integral os problemas que nos afectan dunha maneira máis específica, tendo presente non só o factor biolóxico, senón tamén as diferenzas corporais, de socialización e de roles a desempeñar. De esta maneira poderase avanzar na mellora das condicións de traballo e saúde das mulleres, e ir máis alá da protección da saúde reprodutiva e da maternidade.

O mundo laboral aínda funciona segundo un modelo masculino. A organización, os valores, os horarios, seguen estando baseados na división de roles e por iso, as mulleres vémonos sometidas a unha dobre xornada. Seguimos sendo, en maior medida que os homes, responsábeis do traballo doméstico, de coidar das nosas fillas, fillos e familiares dependentes, coas repercusións que isto ten para a nosa

saúde, tanto física, como psíquica e social. A dobre presenza como risco para a saúde, está determinada pola dificultade que supón responder a esta dobre carga de traballo, dividímonos entre as exixencias do emprego e as necesidades da familia, o cal xera, na maioría dos casos, unha dobre culpabilidade, aumentando a predisposición a enfermarse ou cronificar doenzas e a ter accidentes.

Por iso e atendendo ás condicións laborais nas que se desenvolven as mulleres, a prevención de riscos laborais debe facerse dende a perspectiva de xénero a través da introdución de medidas de acción positiva que favorezan o desenvolvemento dunha nova cultura preventiva xa que, na actualidade, non existen procedementos suficientemente acaídos que garantan a protección da saúde e a sanción do seu incumprimento.

É preciso traballar na identificación de factores de risco específicos poñendo especial fincapé en sectores moi feminizados, visualizando as diferenzas de saúde entre homes e mulleres, a partir de algo tan elemental como as diferenzas biolóxicas e de xénero, para que se teñan en conta na prevención de riscos laborais.

Porque o xénero é unha categoría de análise que nos permite amosar as relacións desiguais



que se producen entre as mulleres e os homes, a partires da construción de modelos culturais e patróns en función do sexo, e que conleva unha xerarquía de poder dun xénero sobre o outro, de xeito que as actividades asociadas aos homes gozan dunha maior valorización e recoñecemento que as que asociamos ás mulleres. E isto está relacionado cunha división sexual do traballo, caracterizada, aínda hoxe en día polo mantemento deses roles estereotipados entre mulleres e homes.

A maiores, debemos ter moi en conta no ámbito preventivo os problemas de saúde relacionados coa saúde reprodutiva, non só no que se refire ao aumento da incidencia de abortos e partos prematuros por mor da exposición a axentes nocivos e ás propias condicións do posto, senón tamén no que é facer mención a patoloxías invisíbeis como trastornos da menstruación provocados por situacións de estrés agudo ou crónico, a consecuencia dos cales poden aparecer anemias, déficit de ferro, cansazo ou dores de cabeza, que deberían detectarse e por tanto incluírse dentro dos exames de saúde laboral.

Por todos estes motivos, cómpre que actuemos e fagamos fronte a estes riscos. Para iso é preciso que se promovan medidas sociais que favorezan a igualdade entre as mulleres e os homes no ámbito do emprego e tamén socialmente, a través dunha corresponsabilidade real, dunha verdadeira política que permita a conciliación real entre o traballo e a vida familiar, dun reparto equitativo

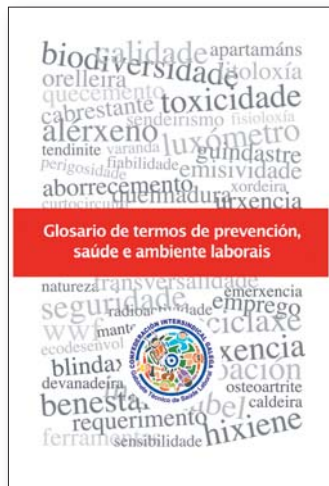
do uso do tempo, ou dun acceso igualitario á formación. Que a formación sexa impartida dentro da xornada laboral. Que se revisen e actualicen os protocolos de recoñecemento médicos, de xeito que a atención á saúde das mulleres sexa realizada dende unha perspectiva integral, e para iso é preciso realizares investigacións que teñan en conta a singularidade das mulleres, tamén no que se refire ás enfermidades prevalentes en mulleres traballadoras, as súas causas e os indicadores para a prevención.



E para que isto sexa posíbel debemos facer un chamamento á propia participación das mulleres como delegadas sindicais, como delegadas de prevención e dos comités de seguridade e saúde, porque grazas á nosa implicación poderemos facer ver unha problemática que nos afecta de xeito diferenciado e lograr o tan ansiado cambio na saúde laboral, e dende unha perspectiva de xénero.

Publicacións

Neste apartado seguimos a presentarvos as Guías e Estudos técnicos que o Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral da CIG vén editando nos últimos anos e que poden ser descargadas da páxina web cigsaudelaboral.org



Recompilación terminolóxica que consta de dúas partes: unha primeira co máis relevante en relación coas normas de prevención de riscos, e unha segunda, coas referencias máis importantes do Medio Ambiente e a sustentabilidade no traballo. Como remate, atópase un anexo referido á terminoloxía mariña dos buques de pesca.



Prologado por Gumersindo Rego Fernández, Xefe do Servizo de Neumoloxía Ocupacional do Instituto Nacional de Silicose, este documento está centrado no sector da extracción da pedra natural (lousa, granito e mármore), no que se realiza unha descrición do sector, os métodos de traballo e a diferenciación funcional, se dimensiona o problema das enfermidades respiratorias por inhalación de po de orixe profesional, se identifican os riscos existentes e se realizan propostas de boas prácticas en relación aos riscos descritos.



Este traballo céntrase no sector da transformación da pedra natural. Concebido como unha "segunda parte" do texto adicado á extracción da pedra natural, mantén unha estrutura similar a este, polo que igualmente se describe o sector, os métodos de traballo e a diferenciación funcional; se procede á identificación de riscos e se realizan propostas de boas prácticas. Destacar que ademais do glosario terminolóxico e o anexo legislativo, contén un apartado específico sobre a presenza da muller no sector.



Dentro das diferentes modalidades de xestión da prevención dentro da empresa, a lexislación establece a posibilidade de creación de Servizos de Prevención Mancomunados para determinados tipos de empresas. Nesta guía argumentase a favor deste modelo de xestión da prevención, amosándose as condicións que deben darse para a súa implantación e propónse un Modelo de Servizo de Prevención Mancomunado.



A pretensión deste Manual é ofrecer unha aproximación, de carácter xeral, á problemática do Medio Ambiente dende un punto de vista laboral e sindical. Nestas páxinas atoparemos definicións de conceptos vinculados co Medio Ambiente, analizaranse a situación xeral de crise ambiental, a necesidade de cambio de modelo, as políticas que se están a implementar neste eido polas distintas administración e a lexislación existente na materia.



Os trastornos musculoesqueléticos son as patoloxías máis importantes de orixe laboral en canto ao número de persoas afectadas por estas. Nesta publicación repasamos o Sistema Musculoesquelético, estrutura e funcionamento, os tipos de trastornos musculoesqueléticos e as súas patoloxías máis frecuentes, factores de risco e medidas preventivas a adoptar.



Nas políticas europeas de integración de persoas con discapacidade, en xeral dásele prioridade á integración no "mercado ordinario" de traballo. No entanto, están establecidos sistemas de emprego protexido como alternativa para traballadores/as que non poden acceder directamente a ese mercado, por razón da súa discapacidade. Os contidos deste traballo corresponden á sistematización das boas prácticas observadas en diversos Centros Especiais de Empleo.



Información básica para traballadoras e traballadores en relación a alteracións sufridas durante o tempo de traballo, a vixilancia da saúde, dereitos e obrigas de traballadoras e traballadores e actuacións en caso de accidente de traballo.

